

hvis man vil sige, at man, saaledes som Sagen ordnes gennem denne Lov, vil faae fuldkommen Sikkerhed for, at Statskassen ikke kommer til at lide Tab derved, vilde der endda være Punkter nok tilbage at være uenig om; men man vilde dog have gjort et godt Skridt fremad paa Veien, og vi kunde da altid nærmere komme til en Forhandling af disse Punkter. Det synes imidlertid, som om den hele Sag kunde komme til at snuble ved, hvad der, naar jeg skal udtale min oprigtige Mening, egentlig stiller sig for mig som Udbyttet af disse Forhandlinger, nemlig at det er noget heelt Andet, Noget, som i og for sig ikke staaer i nærmere Forbindelse med denne Sag, som skal være afgjøvende for hele den Maade, hvorpaa man stiller sig til den. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) glædede sig over et Foredrag af det ærede Medlem for Aalborg Amts 2den Valgkreds (Klein), som imidlertid ikke var tilstede, da denne Glæde blev udtalt. Han vilde maaskee i en og anden Henseende ikke have været fuldstændig tilfreds dermed, thi saavidt jeg mindes det nævnte Medlems Foredrag, blev det ikke gjengivet ganske correct. Den Roes gav imidlertid den ærede Taler det nævnte Medlem, at han var en aaben, usorbeholden Mand, og han skjønnede derpaa. Denne Roes vil jeg vende til den ærede Taler selv; thi han udtalte aldeles aabent og usorbeholdent, hvorpaa det efter hans Mening egentlig kom an, nemlig at bringe det dertil, at Folkethinget kunde komme til at udøve en ganske anden Indflydelse paa disse Ting, end det vil være muligt efter det her foreliggende Lovforslag. Dette er altsaa Sagen; det er dette, som det ærede Medlem mener, at vi skulle stræbe efter. Jeg har sagt, og jeg gjentager det, at dette Lovforslag gaar ud paa at forandre en Tilstand, hvorefter det er Administrationen, der saa at sige alene har den afgjørende Magt, til en anden Tilstand, hvorefter det bliver Repræsentationen, der i Forbindelse med Regjeringen, deels ad den lovgivende og deels ad den bevilgende Bei, kommer til at udøve sin Indflydelse. Dette mener jeg er et stort Spring, og efter min Overbevisning kan man constitutionelt ikke gjøre et større Spring. Om

man end vilde lade alle disse Indtægter gaae ind i Statskassen, og lade Præsternes Lønning udbetales af denne, vilde i og for sig ikke forandre Noget i denne Henseende, thi den endelige Fastsættelse maatte dog skee ved Lov. Der opstod da det Spørgsmaal, hvorledes Lønningerne skulde udbetales til dem; man maatte altsaa have en Lønningslov; denne kunde atter kun forandres ved Lov, og vi kom da igjen ind paa de samme Spørgsmaal. Med Hensyn til Pensionerne er Forholdet det samme, med mindre man vil gaae over til en heelt ny Maade, saaledes at man, hver Gang et Embede blev ledigt, tog det for og overveiede, hvad der skulde gives i Løn, og hvad der skal gives i Pension, men dette kan ikke være det ærede Medlems Mening. Med Hensyn til de til forskjellig Tid fremtrædende Fornødenheder vilde disse jo bringes ind for Rigsdagen, og forsaavidt de kom ind paa Finantsloven, vilde de først komme ind for Folkethinget, som da vil kunne gjøre sin Indflydelse gjældende derpaa ganske i Overensstemmelse med Grundloven. Dette vil gjælde, hvad enten man gaar den ene eller den anden Bei; men jeg nægter ikke, at der er een Bei, man kunde gaae, og hvorved man slap over paa et andet Stadium, en Bei, som det forekom mig, at det ærede Medlem havde for Die, og som unægtelig baade i denne og i andre Sager vilde lede til høist mærkbare Conseqventer. Naar man nemlig uden videre tog hele Spørgsmaalet om Dødsningen af Lønningsforholdene for Geistligheden og af hele dennes Stilling — altsaa ikke blot Spørgsmaalet om, hvad Enhver skulde have, men ogsaa om, hvorledes Enhvers Stilling overhovedet skulde være overfor Menighedene, der paa forskjellig Vis have Interesse deri — og satte Alt over paa Finantsloven, da vilde vi have det der, og naar vi først havde det der, var Sagen kommen paa det rette Punkt; thi da blev det jo os — det vil sige Folkethinget, hvad atter vil sige Majoriteten i Folkethinget — som maatte siges at have en særdeles afgjørende Myndighed i saa Henseende. Naar endeel ærede Medlemmer tilføie: Herregud, hvorfor har man saameget dertilmod? Vi ere jo overmaade